

Trans-Danmark

Landsforeningen for Transvestitter og Transseksuelle
Web adresse: www.trans-danmark.dk

Sundhedsudvalget.
Christiansborg
1240 København K.

Sundhedsudvalget
SUU alm. del - Bilag 20
Offentligt

Karup den 24. september 2008

Vedr. Beslutningsforslag B 65 om transseksuelles/transkønnedes rettigheder

Trans-Danmark fremsendte dateret den 14. april 2008 skrivelse til Sundhedsudvalget (Sundhedsudvalget (2. samling) B 65 - Bilag 3), hvor foreningen i det medfølgende bilag 1 bl.a. anførte ønske om en ny lov om særlige forhold for personer med kønsidentitetsforstyrrelse.

Denne skrivelse blev suppleret af en skrivelse dateret 11. juni 2008, der kom med nogle supplerende betragtninger i forhold til Ministeren for Sundhed og Forebyggelses svar på vores skrivelse. Sidstnævnte skrivelse foranledigede et svar fra ministeren dateret 27. juni 2008.

Til svaret af 27. juni 2008 må vi glæde os over, at der trods alt sker en opblødning i forhold til at observationsforløbet inden en kønsskifteoperation skulle udgøre 2 år. Vi må dog fastholde, at observationsforløbet meget betydeligt ligger over 2 år, idet vi ikke har kendskab til en eneste, der har gennemgået observationsforløbet på denne tid. Desuden er observationsforløbet klart af længere varighed end i Norge og Sverige.

Baggrunden for vores nye henvendelse er, at amerikaneren Thomas Beatie torsdag den 3. juli 2008 fødte en velskabt datter på et hospital i USA. Såvel fødslen som den forudgående graviditet skabte megen omtale verden over, idet Thomas Beatie var født som kvinde, men havde gået myndighedernes tilladelse til at skifte køn fra kvinde til mand.

Det specielle ved sagen er, at det efter den nationale lovgivning i staten, hvor Thomas Beatie bor, ikke kræves, at de reproduktive organer fjernes som en betingelse for at få godkendt et kvinde til mand kønsskifte juridisk.

Sagen kan ses nærmere beskrevet på denne adresse:

<http://www.thranesen.dk/default.asp?cat=686&aid=8891#bm8891>

I Trans-Danmarks bestyrelse kunne vi straks se, at der var tale om et punkt, som vi ikke havde været opmærksomme på, idet sagen er den første af sin art. Det har aldrig været vores hensigt med formulering af vores ønske om en speciel lov for personer med kønsidentitetsforstyrrelse., at noget sådant skulle kunne finde sted.

Vi finder det derimod meget uheldigt og etisk forkert, og ønsker ikke, at det skal forekomme i Danmark.

Derfor gav sagen anledning til drøftelse i foreningens bestyrelse og resulterede i en revision af foreningens ønsker til en ny lov.

De reviderede ønsker fremgår af det nye bilag 1.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup formand@trans-danmark.dk

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 1513658

Det er foreningens ønske og håb, at Sundhedsudvalget såvel som Folketinget vil se positivt på foreningens reviderede ønsker til en ny lov og kan se, at de er rimelige og velafbalancerede.

På foreningens vegne
Med venlig hilsen.

Karin Astrup, formand
Trans-Danmark
Landsforeningen for transvestitter og transseksuelle.

Bilag 1 revideret udgave

Ny lov om særlige forhold for personer med kønsidentitetsforstyrrelse

Der bør udformes en ny lov, der fastsætter de nærmere vilkår for personer med kønsidentitetsforstyrrelse, transkønnedes særlige forhold. En sådan lov bør kun indeholde de overordnede forhold med bemyndigelse til, at ministeren kan fastsætte nærmere vilkår. Da den videnskabelige indsigt i kønsidentitet konstant udvides og de samfundsmæssige forhold også ændrer sig, vil en sådan bemyndigelse gøre det lettere at justere vilkårene i en bekendtgørelse, end hvis det kræver en lovændring.

Sexologisk Klinik skal fratages behandlingen af transseksuelle, der ønsker kønsskifte. Rundt om i landet findes der adskillige læger med relevant uddannelse, hvoraf ganske mange har været på Sexologisk Klinik tidligere i deres karriereforløb. Disse er fuldt ud kvalificeret til at tage transseksuelle i behandling og vurdere, om de bør indstilles til et kønsskifte.

De bør derfor gives kompetence til at behandle transseksuelle med henblik på kønsskifte.

En yderligere begrundelse for at fratage Sexologisk Klinik behandling af transseksuelle kan findes i at klinikken ingen forskning har foretaget, hvilket fremgår af ministerforespørgsel til Sundheds- og Forebyggelsesminister Jakob Axel Nielsen den 14. februar 2008 foranlediget af Folketingets sundhedsudvalg spørgsmål nr. 223.

Afgørelsen om tilladelse eller afslag på et kønsskifte bør flyttes fra Sundhedsstyrelsen til Statsforvaltningerne. Da det primært er en kontrol af, at de faktuelle forhold er i orden, og der reelt ikke skal foregå nogen lægelig vurdering af sagerne, kan der ikke være nogen betænkelighed ved dette.

Der findes ikke noget behov for, at sager om kønsskifte skal forelægges for Retslægerådet. Baggrunden for dette er, at de godkendte behandlere med Sundhedsstyrelsen som ankeinstans og styrelsens mulighed for at forelægge ankesagerne for Sexologisk Klinik har de fornødne kvalifikationer til at afgøre, om der skal anbefales et kønsskifte eller ej.

Denne nye lov skal selvfølgelig ikke indeholde forhold, der naturligt er reguleret i anden lovgivning som f.eks. navneloven.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Forslag til den nye lovs indhold:**1. Definition på et kønsskifte**

Et kønsskifte består af:

1.1. Et kirurgisk indgreb i form af en kastration og eventuelt tildannelse af kønsorganer svarende til det køns, der skiftes til,

1.1.1. Kriterier for mand til kvinde kønsskifte

Fjernelse af kønskirtlerne (kastration), og eventuelt fjernelse af penis og tildannelse af skede og kønslæber.

1.1.2. Kriterier for kvinde til mand kønsskifte

Fjernelse af bryster, livmoder og begge æggestokke. Der kræves ikke tildannelse af en penis.

1.2. En juridisk proces i form af ændring af fornavn, personnummer og kønsbetegnelse, således at disse svarer til det køn, der skiftes til.

2. Tilladelse til kønsskifte

En person har retskrav på at få myndighedernes tilladelse til et kønsskifte, hvis en af følgende betingelser er opfyldt.

2.1. Personen har levet i længere tid som det modsatte køn, og

2.1.1. pågældende er myndig,

2.1.2. har levet fuldtids som det ønskede køn i to år eller mere

2.1.3. har været i en kontrolleret behandling med det modsatte køns køns-hormoner i et år eller mere, og

2.1.4. kan fremvise en lægeerklæring om, at pågældende skønnes at kunne tåle en kønsskifteoperation eller

2.1.5. accepterer en kastration, hvis en kønsskifteoperation ikke ønskes.

2.2. Personen har været i behandling hos en godkendt behandler, og

2.2.1. af denne diagnosticeres som værende transseksuel og indstilles af til et kønsskifte, efter at pågældende i behandlingsperioden

2.2.2. har levet fuldtids som det ønskede køn i et år eller mere,

2.2.3. har været i en kontrolleret behandling med det modsatte køns køns-hormoner i et år eller mere, og

2.2.4. accepterer en kastration, hvis en kønsskifteoperation ikke ønskes.

2.3. Særligt for ikke-myndige personer

Unge under myndighedsalderen og umyndiggjorte kan dog kun få tilladelse til et kønsskifte,

2.3.1. hvis de af en godkendt behandler diagnosticeres som værende transseksuel og indstilles af denne til et kønsskifte, og

2.3.2. særlige omstændigheder taler for det, og yderligere at

2.3.3. der foreligger samtykke fra forældremyndighedsindehaveren/værgeren.

3. Hvem kan indstille til kønsskifte

Ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der stilles for at blive godkendt som behandler af transseksuelle med kompetence til at indstille til kønsskifteoperation.

4. Hvem kan give tilladelse til et kønsskifte

Tilladelse til et kønsskifte med eller uden kønsskifteoperation gives af Statsforvaltningen.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Statsforvaltningen kan nægte tilladelse til et kønsskifte, hvis kriterierne ikke er opfyldt, eller personen af helbredsmæssige grunde skønnes ikke at kunne tåle en kønsskifteoperation.

I tilfælde af afslag skal afslaget nøje begrundes.

Statsforvaltningen bemyndiges til at give tilladelse til ændring af fornavn og personnummer, når der foreligger en indstilling fra en godkendt behandler.

5. Behandlings- og tidsplan

Den godkendte behandler skal danne sig et overblik over den persons forhold, der ønsker et kønsskifte, og derefter i samarbejde med denne udfærdige en behandlings- og tidsplan.

Behandlings- og tidsplanen skal indeholde oplysninger om, hvad der skal fremskaffes af relevant dokumentation til belysning af personens kønsidentitet, hvilke behandlinger og undersøgelser den pågældende skal igennem samt den tidsmæssige horisont for gennemførelse af behandlingen.

Behandleren skal sikre, at pågældende inden behandlingsforløbet afslutning har været i kønshormonbehandling og har levet som det ønskede køn i en sammenhængende periode af ikke under et års varighed.

Diagnosen om, hvorvidt personen er transseksuel skal afgives senest et år efter behandlingens påbegyndelse.

Den samlede behandlingsperiode må som udgangspunkt ikke vare mere end to år. Hvis behandlings- og tidsplanen ikke kan overholdes, skal dette begrundes af behandleren, og en revideret plan udarbejdes.

6. Anke/klagemulighed

6.1. Hvis den godkendte behandler ikke vil støtte den transseksuelles ønske om et kønsskifte, kan den transseksuelle klage til Sundhedsstyrelsen, der eventuelt kan forelægge sagen for Sexologisk Klinik inden endelig afgørelse træffes.

6.2. Hvis Statsforvaltningen giver afslag på tilladelse til et kønsskifte, kan den transseksuelle klage til Sundhedsstyrelsen til endelig afgørelse.

6.3. En klage skal behandles uophørligt. Den samlede tid for en klages behandling må ikke overstige seks måneder. Kan tidsfristen undtagelsesvis ikke overholdes, skal det begrundes over for klageren samtidig med den forventede tidshorisont for færdiggørelse af klagen.

7. Sexologisk Klinik

7.1. skal samle viden om og foretage forskning om kønsidentitet,

7.2. tillægges rådgivningsfunktion for de godkendte behandlere,

7.3. afholde seminarer, kurser og lignende for godkendte behandlere, øvrigt sundhedspersonale samt andre relevante personer, samt

7.4. efter anmodning fra Sundhedsstyrelsen afgive udtalelse i ankesager indbragt for Sundhedsstyrelsen.

7.5. Ved afgivelse af udtalelser til Sundhedsstyrelsen i ankesager, kan klinikken indkalde klageren til enkelte supplerende samtaler, test og undersøgelser.

8. Ændring af fornavn og personnummer

Primært ønskes en ændring af Navneloven og bekendtgørelsen om personnumre vedrørende det kønsbestemte fornavn og det kønsbestemte endetal i personnummeret som anført senere i dette afsnit.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8

Sekundært ønsker foreningen, at den godkendte behandler bliver tillagt kompetence til at indstille til Statsforvaltningen, at personen, når denne er diagnosticeret som transseksuel, og senest når pågældende skal til at leve som det ønskede køn (real life experience) skal have tilladelse til at ændre fornavn, således at det svarer til det ønskede køn, og få et nyt personnummer med et endetal svarende til det nye køn.

9. Registrering af ny kønsidentitet

Registreringen af den nye kønsidentitet og udstedelse af nyt sundhedskort (tidligere sygesikringsbevis) skal ske uopholdeligt efter, at tilladelsen til kønsskiftet er givet.

10. Hvor skal kønsskifteoperationerne foregå?

Kønsskifteoperationer bør, hvis de skal foregå i Danmark, kun udføres på Rigshospitalet. Der skal være fri adgang til, at kønsskifteoperationer kan foretages i udlandet – såvel indenfor og udenfor EU.

11. Bestemmelse om yderligere behandlinger

Mange transseksuelle, der er i et behandlingsforløb med henblik på et kønsskifte har et stort behov for epilering – fjernelse af uønsket skæg- og hårvækst – og ofte enkelte operationer som fjernelse af adamsæblet (feminiseringsoperationer). Sådanne behandlinger vil ofte være en afgørende betingelse for, at disse personer får et meningsfuldt liv. Der bør derfor fortsat være mulighed for at tilbyde disse behandlinger. Feminiseringsoperationer kan foregå flere steder i Danmark samt i udlandet både indenfor og udenfor EU.

12. Betaling

Betaling for behandling hos godkendte behandlere, kastration og kønsskifteoperation og yderligere behandlinger, også hvis den foretages i udlandet, udredes af det offentlige.

13. Ændring af dokumenter m.v.

Af hensyn til beskæftigelsesmulighederne er det vigtigt, at personer, der har fået foretaget et kønsskifte får et retskrav på at få ændret eksamensbeviser, kursusbeviser, anbefalinger og andre relevante dokumenter, uanset om de er udstedt af en offentlig myndighed/institution eller af private. Det tillades at opkræve et ekspeditionsgebyr for dette.

Formand for trans-danmark.dk og returadresse, hvis andet ikke er anført:

Karin Astrup, Karupvej 81, 7470 Karup k_astrup@yahoo.com

Bankforbindelse: Amagerbanken, Hvidovre afdeling. Reg.nr.: 5230 konto nr.: 151365-8